

**Türk Tarihi
Araştırmaları Dergisi**

Yıl 6, Sayı 1, Haziran 2021

**Journal of Turkish History
Researches**

Volume 6, Issue 1, June 2021

**Ordu
2021**

Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Yılda iki kez, Aralık ve Haziran aylarında yayımlanır. Derginin elektronik versiyonuna <http://dergipark.gov.tr/turktarars> adresinden erişilebilir. Dergiye gönderilen makaleler, intihal olaylarının tespiti ve engellenmesi amacıyla intihal tespit programı ile denetlenmektedir.

Journal of Turkish History Researches
Vol. 5 Number 1 June 2020

Journal of Turkish History Researches is a peer-reviewed bi-annual international academic journal, published in December and June. Also a special issue will be published every year. The electronic version of the journal can be read at <http://dergipark.gov.tr/turktarars>. Author guidelines and editorial policies on submission of manuscripts can be found on the same website. Journal of Turkish History Researches is using plagiarism detection software in order to detect and prevent plagiarism.

Sahibi ve Sorumlusu / Owner
Fatih ÜNAL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editor-in-Chief
Fatih ÜNAL

Editörler / Editors
Mehmet ALPARGU, Fatih ÜNAL, Murat ÖZKAN, Mesut KARAKULAK

Editör Yardımcıları
Harun ARSLANTÜRK, Zafer SEVER

E-Dergi Yöneticisi / E-JournalDirector
Murat ÖZKAN, Mesut KARAKULAK

Dergi Sekreteryası / Journal Secreteriat
Kamil YAVUZ, Nebil KARADUMAN

ISSN (Çevrimiçi) 2459-0185

ISSN (Basılı) 2548-091X

Yayına Katkıda Bulunanlar

DERGİNİN TARANDIĐI İNDEKSLER / THE JOURNAL IS INDEXED IN

Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (Asos Index)

AcademicKeys

Akademik Araştırmalar İndeksi

Acarindex.com

Akademik Araştırmalar İndeksi (Acar Index)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- 1 Asya Hunlarının Tarihinde Çinli Komutan Li Ling
Gülnar KARA
- 29 Rus İstihbaratçı Mihail Pavloviç Vronçenko'nun "K     Asyalı" Türk
ve Türkmen Kad nına Dair Değerlendirmeleri
A  en M DERR SO LU
- 65 Eski Türk Tarih ili inin Avrupa'da Do u u
Can Tankut ESMEN
- 94 Moğol İstilas  Karşısında İznik Rum İmparatorluğu: III. Ioannes
Vatatzes Dönemi
Hüseyin  EN-Mehmet YAĞCI
- 122 Kadınların G ne i "Mihr nnis ": Nurcihan'ın Ekonomik ve Politik
Faaliyetleri
Habibe KARAYEL KÜLÜNK
- 146 Çeviri: Ermeni ve İslam Tarihi Kaynaklarına Göre Kudüs Ermenileri
Oğuzhan ÇAKIR
- 167 Kitap Tanıtımı: Kültür Tarihi Açısından İskit-Türk Aynılı ı
Samet Can DEM R

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu, Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Abdulvahap Kara, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Kanlıdere, Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Taşağıl, Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. Alfina Sibgatullina, Rusya Bilimler Akademisi

Prof. Dr. Darkhan Kydyrali, Uluslararası Türk Akademisi / Kazakistan

Prof. Dr. Döölötbek Saparaliev, Kırgız-Türk Manas Üniversitesi/ Kırgızistan

Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu Üniversitesi

Prof. Dr. İlhan Ekinci, Ordu Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Alpargu, Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr. Mualla Uydu Yücel, İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Saadettin Yağmur Gömeç, Ankara Üniversitesi

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Ali Merthan Dünder, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Haldun Eroğlu, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Halil Bal, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hava Selçuk, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Hayrunnisa Alan, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Tellioğlu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. İlhami Durmuş, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal Özcan, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Konuralp Ercilasun, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Şahingöz, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Tezcan, Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Minehanım Nuriyeva Tekleli, Azerbaycan
Prof. Dr. Muhammet BeşirAşan, Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Daş, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Neslihan Durak, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Nesrin Sariahmetoğlu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri Yavuz, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Okan Yeşilot, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Olcabay Karatayev, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan Doğan, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Yorulmaz, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi Kılıç, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Salih Yılmaz, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Salim Çöhçe, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Tilla Deniz Baykuzu, Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Üçler Bulduk, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Yücel Öztürk, Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Acar, Ege Üniversitesi

DİL EDITÖRLERİ

Doç. Dr. Ranetta Gaffarova, Ardahan Üniversitesi (Rusça)
Dr. Hakan Güngör, Ordu Üniversitesi (İngilizce)
Dr. Öğr. Ü. Halim Kılıç, Ordu Üniversitesi (İngilizce)

SAYI HAKEMLERİ

Prof. Dr. Ahmet Şimşek, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Dinçer Koç, İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Öztürk, İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Ali Rıza Yağlı, Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Ali Toraman, Amasya Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Fuat Hacısalihoğlu, Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. H. Hilal Şahin, Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Hayrettin İhsan Erkoç, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Özgür Türker, Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Özkan Dayı, Bayburt Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Şenay Yanar, Gümüşhane Üniversitesi
Dr. Cihan Oruç, Artvin Çoruh Üniversitesi
Arş. Gör. Faruk Şirin, Ankara Üniversitesi

EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu, Ankara University

Prof. Dr. Abdulvahap Kara, Mimar Sinan Fine Arts University

Prof. Dr. Ahmet Kanlıdere, Marmara University

Prof. Dr. Ahmet Taşağıl, Yeditepe University

Prof. Dr. Alfina Sibgatullina, Russia Academy of Sciences

Prof. Dr. Darkhan Kydyrali, International Turkish Academy/ Kazakhstan

Prof. Dr. Döölötbek Saparaliev, Kyrgyz-Turk Manas University / Kyrgyzstan

Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu University

Prof. Dr. İlhan Ekinci, Ordu University

Prof. Dr. Mehmet Alpargu, Sakarya University

Prof. Dr. Mualla Uydu Yücel, Istanbul University

Prof. Dr. Saadettin Yağmur Gömeç, Ankara University

BOARD OF ADVISERS

Prof. Dr. Ali Merthan Dünder, Ankara University
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Kütahya Dumlupınar University
Prof. Dr. Haldun Eroğlu, Ankara University
Prof. Dr. Halil Bal, İstanbul University
Prof. Dr. Hava Selçuk, Erciyes University
Prof. Dr. Hayrunnisa Alan, İstanbul Civilization University
Prof. Dr. İbrahim Tellioğlu, Ondokuz Mayıs University
Prof. Dr. İlhami Durmuş, Gazi University
Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu, Mimar Sinan Fine Arts University
Prof. Dr. Kemal Özcan, Necmettin Erbakan University
Prof. Dr. Konuralp Ercilasun, Gazi University
Prof. Dr. Mehmet Şahingöz, Gazi University
Prof. Dr. Mehmet Tezcan, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Minehanım Nuriyeva Tekleli, Azerbaijan
Prof. Dr. Muhammet Beşir Aşan, Fırat University
Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Yıldırım Beyazıt University
Prof. Dr. Mustafa Daş, Dokuz Eylül University
Prof. Dr. Neslihan Durak, İnönü University
Prof. Dr. Nesrin Sariahmetoğlu, Mimar Sinan Fine Arts University
Prof. Dr. Nuri Yavuz, Gazi University
Prof. Dr. Okan Yeşilot, Marmara University
Prof. Dr. Olcabay Karatayev, Kastamonu University
Prof. Dr. Orhan Doğan, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof. Dr. Osman Yorulmaz, Mimar Sinan Fine Arts University
Prof. Dr. Remzi Kiliç, Erciyes University
Prof. Dr. Salih Yılmaz, Yıldırım Beyazıt University
Prof. Dr. Salim Çöhçe, İnönü University
Prof. Dr. Tilla Deniz Baykuzu, Trakya University
Prof. Dr. Üçler Bulduk, Ankara University
Prof. Dr. Yücel Öztürk, Sakarya University
Assoc. Prof. Dr. Serkan Acar, Ege University

LANGUAGE EDITORS

Assoc. Prof. Dr. Ranetta Gaffarova, Ardahan University (Russian)
Dr. Hakan Güngör, Ordu University (English)
Research Assistant Halim Kılıç, Ordu University (English)

REVIEWERS FOR THE CURRENT ISSUE

Prof. Dr. Ahmet Şimşek, İstanbul University
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Kütahya Dumlupınar University
Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu University
Doç. Dr. Dinçer Koç, İstanbul University
Doç. Dr. Murat Öztürk, İnönü University
Dr. Öğr. Ü. Ali Rıza Yağlı, Giresun University
Dr. Öğr. Ü. Ali Toraman, Amasya University
Dr. Öğr. Ü. Fuat Hacısalihoğlu, Ordu University
Dr. Öğr. Ü. H. Hilal Şahin, Giresun University
Dr. Öğr. Ü. Hayrettin İhsan Erkoç, Çanakkale On Sekiz Mart University
Dr. Öğr. Ü. Özgür Türker, Süleyman Demirel University
Dr. Öğr. Ü. Özkan Dayı, Bayburt University
Dr. Öğr. Ü. Şenay Yanar, Gümüşhane University
Dr. Cihan Oruç, Artvin Çoruh University
Research Assistant Faruk Şirin, Ankara University

TAKDİM

Genel Türk Tarihi alanındaki süreli yayın eksikliğini gidermek maksadıyla yayınlamaya başladığımız Türk Tarihi Araştırmaları Dergisinin 6. Yılına girmiş oluyoruz. Başlangıçta yayın ilkelerini tespit etmiş ve bu ilkelere riayet edeceğimize dair söz vermiş ve bir ölçüde de taahhütte bulunmuştuk. Bu sözümüzü yerine getirmenin mutluluğu içinde olduğumuzu özellikle belirtmek istiyoruz.

Alandaki çalışmacıların sayısının az olmasına rağmen bu yayın süresi içinde araştırmacılar dergimize büyük ilgi göstermişler, birçok araştırmacı gerçekleştirdiği yayın faaliyeti ile dergimize güç katmıştır. Kendilerine teşekkür ediyoruz. Dergimizin kuruluşunun üstünden çok uzun bir süre geçmemiş olmasına rağmen Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi Genel Türk Tarihi çalışmalarının daha organize olması için planlanan ve çok sayıda katılımı ile gerçekleşen, çeşitli kuruluşlarla işbirliği içinde “Genel Türk Tarihi Çalıştayları”nın düzenleyicisi olarak önemli bir faaliyet göstermiş ve çalıştaylarda sunulan görüş ve düşüncelerin yer aldığı bildirilerin bir bölümünün yayınlanmasını da başarıyla gerçekleştirmiştir.

Bu dergide yayın yapan araştırmacıların emekleri ile birlikte dergideki yazıların hakemleri de gerçekten dikkatli ve sabırlı bir mesai içinde önemli katkılarda bulunmuşlardır. Onlara da gösterdikleri ilgi ve titiz çalışmaları için teşekkür ediyoruz.

Bu sayımızın hayırlı olmasını diliyor, saygılarımızı sunuyoruz.

Prof. Dr. Mehmet ALPARGU

INTRODUCTION

The Turkish History Research Journal, which started to publish in order to overcome the lack of journals in the field of General Turkish History, is celebrating its 6th year. The journal determined its principles before it went on publishing and it is our pleasure to announce that it has proved to comply with these principles.

Although there is a small number of researchers in the field, researchers showed great interest to the Turkish History Research Journal during this period of publication. As the board of the journal, we thank those who has contributed. Although it has not been a long time since the establishment of our journal, the Turkish History Research Journal has been an important organizer of the “General Turkish History Workshops” in collaboration with various organizations. The journal has also successfully published some of the papers containing the opinions and thoughts presented in the workshop.

Along with the efforts of the researchers publishing in this journal, the referees of the articles in the journal also made important contributions in a careful and patient work. We thank them for their interest and meticulous work.

We wish this volume to be beneficial and we offer our respect.

Prof. Dr. Mehmet ALPARGU

EDİTÖRLERDEN

Değerli Okuyucular,

Genel Türk Tarihi alanında altı yıldır yayın hayatına devam eden Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi'nin son sayısında 5 özgün araştırma, 1 çeviri ve 1 kitap tanıtımı yer almaktadır.

Bu sayının ilk makalesi Gülnar KARA tarafından kaleme alınmıştır. "Asya Hunlarının Tarihinde Çinli Komutan Li Ling" adlı çalışmada Hun-Türk tarihinde önemli bir yer edinen Çin'in "en sempatik haini" diyebileceğimiz Li Ling'in hayat serüveni Çin tarihî kayıtları ışığında sunulmuştur. "Rus İstihbaratçı Mihail Pavloviç Vronçenko'nun "Küçük Asyalı" Türk ve Türkmen Kadınına Dair Değerlendirmeleri" adlı yayında Ayşen Müderrisoğlu bir Rus askeri olan Mihail Pavloviç Vronçenko'un değerlendirmelerine göre XIX. yüzyılın ilk yarısında Anadolu'da yaşayan Türk kadının toplumsal konumu, hak ve özgürlükleri irdelenmiştir. Can Tankut Esmen'in "Eski Türk Tarihçiliğinin Avrupa'da Doğuşu" adlı çalışmasında eski Türk tarihçiliğinin bir araştırma alanı olarak Avrupa'da doğuşu konu edilmiştir. Tek bir merkezde ve tek bir amaca hizmet etmeksizin gelişen ve geniş bir külliyata dönüşen bu öncü çalışmalar, kategorize edilip araştırmacılara sunularak eski Türk tarihine yönelen günümüz araştırmacılarının, beslendikleri temel çalışmaların kökenleri hakkında bilgi sahibi olmaları umulmuştur.

Hüseyin Şen ve Mehmet Yağcı tarafından kaleme alınan "Moğol İstilasına Karşısında İznik Rum İmparatorluğu: III. İoannes Vatatzes Dönemi" adlı çalışmada Moğol istilâsının İznik Rum İmparatorluğu tarafından nasıl algılandığı ve dönemin İmparatoru İoannes Vatatzes'in bu istila karşısında ne tür adımlar attığı değerlendirilmiştir. Habibe Karayel Külünk'ün "Kadınların Güneşi "Mihrünnisâ": Nurcihan'ın Ekonomik Ve Politik Faaliyetleri" adlı çalışmasında temel olarak Nurcihan ekseninde Babürlü İmparatorluğu'nda saray kadınlarının ekonomik ve politik faaliyetlerine odaklanarak, kadınların etkin konumları ve kendini gerçekleştirme sürecine ışık tutmaya çalışılmıştır.

Oğuzhan Çakır'ın, "Ermeni ve İslam Tarihi Yazıcılığına Göre Kudüs Ermenileri" başlıklı çevirisi Ermenileri kültür tarihi çerçevesinden değerlendirirken Kudüs Ermenilerinin faaliyetlerini konu edinmektedir. Son olarak, Emine Sonnur Özcan tarafından kaleme alınan "Kültür Tarihi Açısından İskit-Türk Aynılığı" adlı eser Samet Can Demir tarafından tanıtılmıştır.

Bu sayının ortaya çıkmasında emek sarf eden ve değerli vakitlerini bize

ayırırn başta yazarlara, hakemlere, maddi manevi katkı sunan tüm dostlarımıza müteşekkirimiz.

Editör Kurulu Adına
Prof. Dr. Fatih ÜNAL

FROM EDITORS

Dear Readers,

The last issue of the Journal of Turkish Historical Studies, which has been publishing for six years in the field of General Turkish History, includes five genuine studies, one translations and one books.

The first article of this issue was written by Gülnar KARA. In the study titled " Chinese Commander Li Ling in the History of the Asian Huns (Xiongnu)", the life adventure of Li Ling, who we can call the "most sympathetic traitor" of China, which has an important place in the Hun-Turk history, is presented in the light of Chinese historical records. According to the evaluations of Mihail Pavlovich Vronchenko, a Russian soldier, Ayşen Müderrisoğlu was published in the publication titled "Turkish and Turcoman Woman of "Asia Minor" from the Perspective of a Russian Spy Mihail Pavlovic Vroncenko". The social position, rights and freedoms of Turkish women living in Anatolia in the first half of the century were examined. The birth of old Turkish historiography in Europe as a research area is discussed in Can Tankut Esmen's work titled "The Birth of Ancient Turkish Historiography in Europe". These pioneering studies, which developed in a single center and did not serve a single purpose, and turned into a large corpus, were categorized and presented to researchers, and it was hoped that today's researchers who turn to ancient Turkish history will have information about the origins of the basic studies they feed on. Written by Hüseyin Şen and Mehmet Yağcı, "The Empire of Nicaea Against the Mongolian Invasion: Period of III. Ioannes Vatatzes" In this study, it is evaluated how the Mongolian invasion was perceived by the Iznik Greek Empire and what steps the Emperor Ioannes Vatatzes took against this invasion. Habibe Karayel Külünk's work titled "Sun of Women "Mehr-un-Nissa": Nur Jahan Begam's Economic and Political Activities (1607-1627)" focused mainly on the economic and political activities of the palace women in the Mughal Empire, on the axis of Nurcihan, and tried to shed light on the effective position of women and the process of self-realization.

Oğuzhan Çakır's translation titled "Armenians of Jerusalem According to Armenian and Islamic Historical Sources" focuses on the activities of Armenians in Jerusalem while evaluating Armenians from the perspective of cultural history. Finally, the work titled "Kültür Tarihi Açısından İskit-Türk Aynılığı" by Emine Sonnur Özcan was introduced by Samet Can Demir.

We are grateful to the authors, referees, and all of our friends, who are supporting us and spent their efforts and devoted their time to us in the emergence of this issue.

On behalf of the Editorial Board
Prof. Dr. Fatih ÜNAL

